

BULTEN

ARALIK 2025 - 06

Üyelerimize Duyurudur

MUTLU YILLAR

04
YENİ
ÜYELERİMİZLE

sanal

11
SAĞLIK
&
YAPAYZEKA

canlı

Karaköy
Rotary
Kulübü

*İYİLİK
İÇİN
BİRLEŞİN*

18
İNSANIN
VAROLUŞ
KRİZİ

sanal

25
YILBAŞI
EĞLENCESİ

canlı

UR Başkanı

Rtn. Francesco Arezzo

Dönem Governörü

Rtn. Fuat Yalçın

Governör Yardımcısı

Rtn. Özden Canko

Kulüp Kuruluş Tarihi

08 Kasım 1968

Charter Tarihi

12 Mayıs 1969

Charter No

13356

Toplantı Yeri

Grand Hyatt Istanbul

Perşembe – 12:30

Dönem Başkanı

Rtn. Eray Çalhan

Dönem Sekreteri

Rtn. Salih Milli

Dönem Saymanı

Rtn. Hakkı Ercan

Yönetim Kurulu Üyesi

Rtn. Alper Sarısoy

Yönetim Kurulu Üyesi

Rtn. Can Burak Karatepe

İçindekiler

3

DUYDUK DUYMADIK DEMEYİN

4

SİZLERİ SELAMLARKEN

6

ARAMIZA HOŞGELDİNİZ

8

BİZ

11

ROTARY HAKKINDA KISA KISA

13

TEŞEKKÜRLERİMİZLE

14

GEÇEN AY'DAN KARELER

18

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ

20

EŞLERİMİZ

22

İŞYERİ ZİYARETİMİZ

23

ANLATSAM ROMAN OLUR

27

KONUKLARIMIZ

35

BİR SEMT HİKAYES

Karaköy
Rotary
Kulübü

**İYİLİK
İÇİN
BİRLEŞİN**

DUYDUK DUYMADIK
DEMEYİN

Yaşam

B İ L G İ B A N K A S I

Daha önce Rotary Yaşam, dijital eğitim için özenle hazırlanmış içerikleri ve etkinlikleri ile detaylı bilgi alabileceğiniz interaktif bir platformdur demiştik. Şimdi ise burda yer alan bir başlıktan BİLGİ BANKASI'ndan söz edeceğiz.

Unutmayın ki günümüzün hızla değişen dünyasında, bilgi her zamankinden daha fazla önem taşıyor.

Bilgi Bankası ile İleriye Doğru - Veri, Öğrenme ve Güç

Platforma email adresiniz ve şifrenizle giriş yaptıktan sonra Bilgi Bankası sekmesine tıklayarak çeşitli konularda düzenlenen afişlere, yazılara sunumlara ve tablolara ulaşabilirsiniz.

Şu anda Kulüp Yönetimi ve Rotary Deneyimi hakkındaki bilgilerinizi arttıracak olan site ileride daha başka bilgileride içerecek şekilde genişleyerek sizlerin bilgi dağarcığını arttırmayı hedefliyor.

- [Rotary'de Toplantı Düzeni](#)
- [Konuşmacı Bankası](#)
- [Rotary'de Üye Kazanımı ile İlgili Bilmeniz Gerekenler](#)
- [2025-2026 Dönemi Ödül Yönergesi](#)
- [Üyelik Töreni – Rotaryen Bildirgesi](#)
- [Aylık Kontrol Listesi](#)
- [En Önemli Faktör: Kulüp Deneyimi](#)
- [Rotary Deneyiminizi Şekillendirecek 4 Anahtar Alan](#)
- [Kulüp Toplantılarında Bayrak Dizilimi](#)

SİZLERİ SELAMLARKEN

Sevgili Rotary Ailem,

Bir ayı daha hep birlikte geride bıraktık sevgili dostlarım. Oldukça yoğun geçen Kasım ayında bizlerin ve eşlerimizin çalışmaları tüm yoğunluğu ile devam etti.

Dönemimizin ilk Ocak başı toplantısı 2. Grup Lideri olan **GDGVN Fatih Saraçoğlu** tarafından gerçekleştirildi.

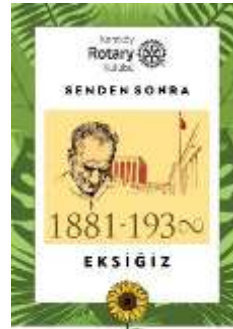
Saraçoğlu ailesine ilk Ocakbaşı toplantısını gerçekleştiren grup lideri oldukları başta olmak üzere toplantıda çıkan sonuçlar ve ev sahiplikleri için **çok teşekkür ederiz**.

Klişe adıyla Son7'lerin dönemimizdeki ilk toplantısına katılan tüm dostlarımıza

teşekkür ederiz.

10 Kasım 2025

20 Kasım 2025

12 Kasım 2025

24 Kasım 2025

Teşekkürler

5

Ataşehir RK 'nın düzenlediği ATAMIZA GİDİYORUZ projesi çerçevesinde 19 Kasım Çarşamba günü ortaöğretim öğrencisi toplam 400 çocuğun (1 otobüs İşitme Engelliler Ortaokulu – 2 otobüs Devlet Ortaokulu - 4 Otobüs Çocuk Esirgeme Kurumu – 2 otobüs Gaziantep Köy Okulları) gezisinde Guvernörümüz Fuat Yalçın ile Ataşehir Rotary Kulübünün destekçisi olduk.

Sizlerin desteği sayesinde bu yıl 12 çocuğumuza sponsor olduğumuz gezi ile çocukların kalbinde Rotary olarak yeni bir sayfa açıldı.

Teşekkürler, GVN.Fuat Yalçın, GDB.Ali İhsan Poyraz, GDB.Cavit Afacan, GDB.Cenani Ercan, GLGLDB.Salih Milli ve Rtn.Hakkı Ercan.

Ulu Önder Atatürk,

*Bugün, sengin manevi huzurunda geleceğin umut ısıkları olan 400 gençle birlikteyiz.
Onlar, sizin fikri hür, vicdani hür, irfanı hür nesiller idealinizin yasayan kanıtlarıdır.*

*Biz Rotary ailesi olarak, toplumun her kösesi,ne hizmet götürmeyi, insalığın ortak iyiliği için birleşmeyi bir görev bildik.
Sizden aldığımız ilhamla biliyoruz ki, iyilik için birleşmek sadece bir çağrı değil bir yaşam biçimidir.*

Rotary'nin kendinden önce hizmet anlayışıyla bu gençler daha adil ve barışçıl bir Türkiye'nin yapı taşlarını oluşturmaya.

*Minnetle, saygıyla ve sonsuz inançla önünüzde eğiliyoruz.
Ruhunuz sad olsun.*

*Bölge 2420 Rotaryenleri
Federasyon Başkanı
Fuat Yalçın*

Aramıza Hoşgeldiniz

HEM GUVERNÖR ZİYARETİNE EV SAHİPĞİ YAPTIK HEMDE ARAMIZA YENİ DOSTLARIMIZ KATILDI

27 Kasım günü, Dönem Guvernörümüz Fuat Yalçın ve eşi Tülin Yalçın'ın ziyaretiyle gerçekleşen Guvernör ziyaretimizin öncesinde bugüne dek yaptıklarımızı ve önümüzdeki dönem için planlananlarımızı Guvernörümüze sunduk. Guvernör eşimiz ise eşlerimizle ayrı bir toplantı yaparak bugüne dek gerçekleştirilenler konusunda bilgilendirildi.

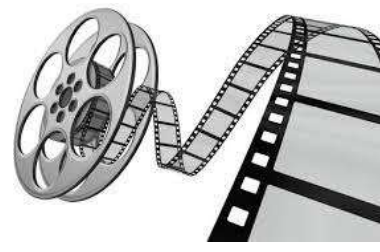
Eşli bağış projemizin bu yıl sergilenen çabalara rağmen gerçekleşmemesi bizim için de hayal kırıklığı yarattı. Ama arayışlarımız sürecektir. Hizmet projelerimiz Organ Nakli konusunda ise zenginleşti. Daha önce eşlerimizin Kolon International hastanesi için gerçekleştirdikleri oyuncak hediyesi kampanyasını da böylelikle zenginleştireceğiz.

Gecenin güzelliklerinden biride uzun süredir toplantılarımıza katılan Bilgehan Parlak ve Emrah Yürük ile birlikte eski dostlarımız Turan Falcioğlu ve Erol Ulusoy'un tekrara aramıza katılmalarıydı.

Eski ve yeni dostlarımıza buradan bir kez daha **HOŞGELDİNİZ** diyorum.

ÖRSÇELİK BALKAN kısa film festivali

7

KARAKÖY ROTARY KULÜBÜ tarafından organize edilen yarışma şimdi bir festival tadında.

Yarışma için tekrar bir araya gelen ve düzenlediği üst üste toplantılarla katılımı arttırmayı planlayan komitemiz; 1 aralık tarihinde yarışma için start verecek.

Son toplantıya üst jüri başkanlığını yapan aktör **Tamer Levent** Internet aracılığı ile toplantıya katılırken Yönetmenler **Mehmet Eryılmaz** ve **Çiğdem Vitirinel** ile kulüp üyelerimizden **Erdal Güven** (Halkla ilişkiler Komitesi adına) ve **Cüneyt Yıldırım** (Kulüp Hizmetleri Komitesi adına) katıldılar.

Katılım şartnamesinde yapılan küçük değişiklikler ile birlikte 1 Aralık itibariyle www.filmfreeway.com sitesinde de yayımlanacak olan Film yarışması Ön Jüri ve Üst Jüri'nin seçimleri sonrasında Nisan ayı içerisinde sonuçlanacak.

GDB'lerimizden **İrfan Hüseyin Yıldız** ise yarışma sonuçlarının açıklanacağı yer temini konusunda yine bizlere yardımcı olacak, Şimdiden kendisine bu konudaki çalışmaları **için teşekkürlerimizi sunuyoruz.**

Kısa Film Festivali'nin Örsçelik Balkan'ın ismini taşıması tabiki bizler için ayrı bir önem taşıyor. Hayatını kaybetmiş olmasına rağmen kendisine duyulan saygı ve sevgi onun gerek Türk Rotary'si gerekse Uluslararası Rotary için acı bir kayıp olduğunu gözler önüne seriyor.

Nisan ayında dereceye giren filmlerin gösteriminin yapılacağı ve hak edenin de ödülünü alacağı güzel ödül gecesinde hep beraber olacağız. Böylelikle kulüp mütevellimiz Örsçelik Balkan adını bir kez daha yaşatacağız.

Barkın GÜLTEKİN

1979'da İstanbul'da doğdu. 1998 yılında Özel Sankt Georg Avusturya Lisesi'nden ve 2003 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Chicago'da The John Marshall Law School'da fikri mülkiyet hukuku üzerine yüksek lisans eğitimini tamamladı. Chicago'da Dineff Trademark Ltd. ile Defrees & Fiske LLC firmalarında kısa süre çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönerek aile kuruluşu olan Gültekin Hukuk Bürosu'nda mesleğini icra etmeye devam etti.

Öğrencilik yıllarında profesyonel olarak tenis ve briç sporlarıyla uğraşmış olup briçte genç milli takıma girmeye hak kazanmıştır. Bunların yanı sıra yelken, kayak ve motosiklet hobileri arasında yer almaktadır.

Bora ve Batu isminde iki çocuk babası olan Gültekin 2010 yılında Karaköy Rotary Kulübü'ne katılmıştır. 2012-13 Döneminde Saymanlık, 2014-15 Döneminde Sekreterlik ve 2016-17 Döneminde Başkanlık görevlerinde bulunmuştur. Bu görevlerin yanı sıra Rotary 2420. Bölge Federasyonunda 2020-2021 Döneminde Bölge Sekreterliği, 2021-22, 2022-23, 2024-25 Dönemlerinde Bölge Hukuk Komitesi Başkanlığı görevlerinde bulunmuş olup 2025-26 Döneminde yine Bölge Hukuk Komitesi Başkanlığına davet edilmiştir. Ayrıca çok iyi derecede İngilizce ve Almanca bilmektedir.

Turan FALCIOĞLU

03.02.1944 tarihinde Sungurlu'da dünyaya gelen Falcioğlu, önce Çorum Lisesi'ni bitirmiş ardından Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 1971 yılında mezun olmuştur. Mezun olduktan sonra Ankara Belediyesi'nde memur olarak çalışmış sonrada 31.01.1973 tarihinde Danıştay Yardımcısı unvanıyla mesleğe başlamıştır.

14.05.1981 tarihinde görev unvanı Danıştay Tetkik Hakimi olarak değişen Turan Falcioğlu daha sonra Zonguldak ve Adana İdare Mahkemesi Başkanlığı, Bursa ve İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıkları görevlerinde bulunmuştur.

19.07.1995 tarihinde ise Danıştay Üyeliğine seçilmiş ve 07.09.1995 ila 30.04.1998 tarihleri arasında Danıştay Genel Sekreterliği görevinde bulunmuştur.

20.04.2004 tarihinde ise Danıştay Beşinci Daire Başkanlığı'na seçilmiş ve 03.02.2009 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrılmıştır..

Yaşar

TAŞKIRAN

1959 yılında İstanbul'da doğan Yaşar Taşkiran Lisans ve Yüksek Lisans eğitimini İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nde tamamlamıştır.

1981 yılında TPAO'da başladığı petrol sektörü yolculuğunda 11 yıl TÜPRAŞ ve Petrol Ofisi'nde çeşitli yöneticilik kademelerinde çalıştıktan sonra 1992 yılında TOTAL Türkiye'de, Madeni Yağlar Departmanı'nı kurmak üzere görev aldı. TOTAL, ELF ve TOTALGAZ'ın Türkiye'deki birleşmelerinde Uluslararası Petrol Ticareti, İkmal ve Lojistik Direktörlüğü yaptı. Bu dönemde üyesi olduğu PETDER bünyesinde, tüm Türkiye'de atık madeni yağların toplanmaya başlanmasını sağlayan halen başarıyla devam eden projede kurucu olarak yer aldı.

2005-2009 yılları arasında TOTAL Paris merkez ofisinde çalışırken sorumlu olduğu ülkelerdeki yatırım projelerini yönetti. Fransa dönüşü 2021 yılına kadar çalıştığı TOTAL Türkiye'nin iki kez el değiştirmesi (MA) çalışmalarında aktif rol alan Yaşar Taşkiran diğer görevlerinin yanında Türkiye'deki "TOTAL" Markasının Lisans sorumluluğunu yürüttü.

Kariyer yolculuğunda;

- TOTAL ve Shell'in ortak işletim şirketi SADAŞ'ın YK Başkanlığı,
- Dilovası Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Heyeti üyesi,
- Türkiye'nin en büyük Limanı olan ALTAŞ'ın YK üyesi;
- TOTAL ve SHV Gaz'ın ortak şirketi BUTANGAZ AŞ'nin YK ve icra komitesi üyesi;
- Petrol Sanayi Derneği PETDER'in YK üyesi ve Başkan Yardımcılığı;
- TOBB LPG Meclisi Başkan Yardımcılığı,
- TOBB Petrol Meclisi üyesi yaptı.

Halen; Türkiye'nin ilk 100 sanayi kuruluşu arasında olan Sarten Ambalaj'da Yenilenebilir Enerji projeleri yanında CEO danışmanlığı yapmaktadır, RES ve Hidrojen çalışmalarının yanında 2.000 MW'ın üzerinde bir kapasitede tamamlanmış ve devam eden Güneş Enerjisi Santrali (GES) projelerinin geliştirilmesi, yürütülmesi ve tamamlanması amacıyla faaliyet gösteren, OYAK yenilenebilir enerji şirketi OYEN'in Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve yine OYAK'ın, hızla büyüyen elektrikli şarj ağı pazarında ağırlıklı olarak DC hızlı şarj üniteleriyle hizmet sunan OTOJET şirketinin YK üyesidir.

Niçin Rotaryen oldunuz ?

"Kendinden önce hizmet" felsefesini yaşam biçimi olarak benimsediği ve toplumda gerçek bir fayda yaratmak isteyen insanlarla birlikte projeler üretmek istediği için 1999 yılında Karaköy Rotary Kulübü'ne üye olan Taşkiran, Başkanlık ve Gouvernör Yardımcılığı görevlerini yapmış olup aynı zamanda;

Darülaceze Vakfı Mütevelli ve YK üyesi,
İTÜ Vakfı mütevelli üyesi,
Türk Şehitlikleri İmar Vakfı mütevelli heyeti üyesi
Bulgurcu Vakfı YK üyesidir.

Yaşar Taşkiran, Kimya Yüksek Mühendisi ve Sosyolog Gülay Taşkiran ile evli olup, kızları Naz, lisans ve yüksek lisansını tamamladığı New York Columbia Üniversitesi'nde doktora çalışmalarını araştırma görevlisi olarak sürdürmektedir. Naz aynı zamanda birincilikle bitirdiği Pierre Loti'de Interact Kulübü'nü kurmuştur.

BULUŞUYORUZ

10

SUENO DELUX BELEK - ANTALYA

2420.BÖLGE KONFERANSI

16 – 19 MAYIS 2026

Sevgili dostlarım,

Bu yıl hep birlikte 16-19 Mayıs tarihleri arasında Konferansımızda buluşacağız.

İSTANBUL RK ev sahipliğinde düzenlenen konferansda organizasyon 7TUR tarafından yapılacak. Belek Antalya'da yer alan otel de hem dönem boyunca hep birlikte gerçekleştirdiğimiz toplantıların organizasyonların meyvesini alacağız hemde birlikte eğleneceğiz.

Kayıt ve ayrıntılı fiyat bilgisi için sizlere daha önce iletilen PDF dosyasına göz atmanızı öneriyoruz.

KONFERANS'DA HEP BERABERİZ

Türk Rotary Ailesi,
Atatürk'ün Soylu Mirasının, Türk Devrimi,
Laik ve Demokratik Cumhuriyet'in Takipçisidir.

Rotaryen olan ünlüler

John F. Kennedy
USA

Margaret Thatcher
ENGLAND

Angela Merkel
GERMANY

YAZILI OLMAYAN KURALLAR

Rotary Yazılı Olmayan Kurallar

“ROTARY, İnsanlığa hizmet vermek, her meslekten yüksek ahlaki standartları yüceltmek, dünyada barış ve iyi niyeti yaymak amacıyla, iş ve meslek sahibi bireylerin oluşturduğu bir kuruluştur”.

Rotary’de “Yöntem El Kitabı”, “Rotary Tüzüğü” ve “Rotary İç Tüzüğü” gibi temel yazılı kuralların yanı sıra, yazılı olmayan ancak Rotaryen olarak aslında yapmakla yükümlü olduğumuz ve iyi bir kulübün oluşmasına temel olabilecek bazı kurallar ,örf ve adetlerimiz vardır.

Bunlara örnek olarak:

1.Rotaryen, mutlaka Rotary rozetini takmalıdır.

Bu kendisinin Rotary dışındaki kişilere ve özellikle Rotaryenlere , “Rotaryen” olduğunu işaret ederek, belki de dost olmalarına yol açacaktır. Düşünün ki havaalanındasınız , saatlerce rötar var ve rozetinden Rotaryen olduğunu anladığınız birisine rastlıyorsunuz. Bu sizin sohbet etmenize bir vesile olacaktır. Bunun gibi, birçok kişi sadece Rotary rozetini taşıdığından dolayı, birçok insanla tanışmış ve hatta birçok kolaylıklardan da faydalanmışlar, hatta projelerin yapılmasına da vesile olmuşlardır. Eski uygulamalarda ve halen bazı kulüplerde devam ettirilen uygulamalarda, rozetsiz gelenlere rozet verilmekte ve ayrıca sembolik bir para kulübe bağış olarak alınmaktadır.

2. Rotaryen, Yüzde Yüz Devam etmelidir.

Her ne kadar Rotary tüzüklerinde bir üyenin hangi oranda devam etmesi kurallara bağlanmış ise de, aslında güçlü ve aktif bir Rotary kulübü olabilmek için Rotary toplantılarına kesintisiz olarak devam etmek şarttır, çünkü her üye kendi mesleğinin veya işinin temsilcisi durumundadır. Bu nedenle, herhangi bir üyenin yokluğu kulübü üye çeşitliliği ve her bir üyenin kişisel dostluğu gibi değerlerden yoksun bırakır. Hizmette devamlılık ancak Rotary'e devam etmekle sağlanır.

3. Rotaryen işyerlerinde mutlaka “Dörtlü Öz Denetim” asılı olmalıdır:

Rotaryenlerin en çok kullandıkları, söyledikleri ve basılı olarak işyerlerinde bulundurmaktan hoşlandıkları bir iş ahlâkı ve dünya kuralı vardır ki buna “4 – Way Test”, yani “DÖRTLÜ ÖZDENETİM” diyoruz. “Dörtlü Özdenetim” ile verilmek istenen mesaj dünyadaki tüm Rotaryenler tarafından iyice bilinmeli, uygulanmalı ve diğer kişilere bu felsefe tanıtılmalıdır. Bunun da en güzel yolu, bunu işyerlerinin görülen bir yerine dikkati çekecek şekilde asmaktan geçer.

4. Rotaryenlerin, birbirlerine ilk isim veya takma adlarla hitap etmesi gerekir:

Her ne kadar bu kural ülkelerin örf ve adetlerine göre değişikliklere uğramışsa da aslında Rotary'nin ilk günlerinden beri Rotaryenlerin birbirlerini ilk isimleri ile çağrılmaları tavsiye edilir. Kişisel tanışıklık ve dostluk Rotary olgusunun esas amacı olduğundan, birçok kulübün üyeler arasındaki sohbette resmi hitapları (Bay-Bayan-Bey- Hanım gibi) bir kenara bırakma alışkanlığını benimsemesi doğaldı. Normal olarak Doktor, Profesör, Sayın gibi sıfatlarla hitap edilecek kişilere diğer Rotaryenler Joe, Mary, Ahmet, Ayşe gibi sadece ilk veya takma isimleriyle hitap ederler. Rotary Kulübü yaka kartlarında (isimliklerinde) bu hitap şekli teşvik edilir. Takma adlarla kişilere hitap etme usulü genelde yakın arkadaş ve dostlar arasında kullanılan ve hoşluk yaratan bir çağırı şeklidir. Ama bir Rotaryen ilk adıyla da, takma adıyla da anılsa, esas olan kişisel bir dostluk kıvılcımını yakalayabilmek ve yeni hizmet kapılarını aralayabilmek için sağlam adımlar atmaktır.

5. Yaka kartları veya rozetleri takmak:

Rotaryenlerin, özellikle kalabalık Kulüplerde üyelerin birbirlerini ismen ve meslek sınıfı açısından tanımaları ; dışarıdan gelen Rotaryen veya misafirlerin de üyeleri aynı sebeplerle tanıyabilmeleri için yaka kartları veya rozetlerini takmaları yazılı olmayan bir kural ve gelenektir.

6. Rotaryenlerin, TheRotarian dergisine abone olmaları gerekmektedir:

“TheRotarian” Dergisi 1911 yılından beri yayın hayatında olan ve Rotary amaçlarını yüceltmeye ve programlarını geliştirmeye yönelik yayın yapan, Rotaryenler arasında haberleşmeyi sağlayan bir yayındır. Derginin başlıca diğer amaçları arasında, UR Başkanı'nın görüş ve düşüncelerini yaymak, toplantılar ve olayları bildirmek ve bazı özel Rotary faaliyetlerinin yoğunlaştırıldığı Rotary takviminde belirtilen ayları üyelere duyurmak yer alır. “TheRotarian” dergisinde hem rotaryenleri ilgilendirecek, hem de, genel ilgiyi çekecek konular işlenir. Rotary Kulüp toplantılarında ve bölge toplantılarında ele alınacak bir çok faaliyet ve program önerilerini bu dergide bulmak mümkün olur. Yazılar genelde dostluğu, karşılıklı iyi ilişkilerin güçlendirilmesi fikrini, uluslararası kardeşlik ve anlayış konularını içerir. Bu dergiyi devamlı okuyan kişiler Rotary'nin tüm çalışmaları hakkında bir fikir sahibi olurlar ve tüm dünyada hizmet dallarında nasıl çalışıp başarılı olabileceklerini görme imkânını kazanırlar.

YAZILI OLMAYAN KURALLAR
önümüzdeki ay devam edecek

TEŞEKKÜRLERİMİZLE

13

Toplantılarımıza İlk Katılım Sağlayan Dostlarımız

KASIM

Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	Sunday
					1	2
3	4	5	6 	7	8	9
10	11	12	13 	14	15	16
17	18	19	20 	21	22	23
24	25	26	27 	28	29	30

KULÜP İSTATİKLERİMİZ

		Temmuz	Agustos	Eylul	Ekim	Kasim
ÜYE AYLIK DEVAM ORANI %	(ortalama)	21%	25%	27%	24%	23%
ÜYE HAFTALIK DEVAM ORANI %	(ortalama)	↑ 20%	↑ 25%	↑ 27%	↑ 23%	↑ 26%
AKTİF ÜYE SAYISI (A)	(son)	59	63	63	66	70
ONUR ÜYESİ SAYISI (H)	(son)	4	4	4	4	4
KATILIM GÖSTEREN ÜYE SAYISI	(ortalama)	● 12,75	● 17	● 18	● 16,2	● 19
KATILAN ADAY SAYISI	(son)	▶ 0	▶ 3	▶ 3	▶ 4	▶ 2
MİSAFİR SAYISI	(son)	34	0	21	35	49
DIŞ KONUŞMACI SAYISI	(toplam)	3	1	4	4	2
İÇ KONUŞMACI SAYISI	(toplam)	1	0	2	0	0

6 Kasım 18/2588

Katılım Sağlayan dostlarımız
Katılım Sağlayan misafirlerimiz13
5

Rotary Exchange için 206 yılı hedefleyen başvuruların 9 Kasım 2025 tarihinde sona erecek olması sebebiyle bu kez ekranlardaki konuğumuz Bölgemizin Exchange Komite Başkanı Rtn. Lami Açıanal idi.

Lami Açıanal yaptığı sunuyla öncelikle gençler diye sözü geçen 16-17 yaş gençliğinin neden başvuru yapmaları gerektiğini hatta kendisinin de zamanında bir Exchange öğrencisi olduğunu da belirterek, Rotary Exchange programının gençlere neler kazandırdığından bahsetti.

Konuşması sırasında Rotary Exchange programının ilk çıktığı günden bu yana geliştiğinden bahseden Açıanal özellikle burs program sayesinde gençlerin kişisel gelişim, dil yeteneği gibi alanlardaki gelişimleri, kendi kültürlerini yansıtmakla birlikte diğer ülkelerinde kültürlerinin öğrenilmesi açısından önemli olduğuna işaret etti.

Önümüzdeki yıla ait başvuruların çok yakın bir zamanda sona erecek olmasıyla birlikte ülkelerin kontenjanları ve son bölümde ülkemizin göndereceği öğrencilerin durumlarını ekran başında takip eden kulüp üyelerimiz ve onların davetlisi olan anne babalar yayın sonuna gelindiğinde ise konuğumuza sorularını iletiler.

Verdiği bilgiler için **Teşekkürler Lami Açıanal.**

Uzun Dönem Gençlik Değişim
Beylerbeyi RK Rtn Ayfer Karadayı

- Bir akademik yıl (10 ay)
- Lise öğrencilerine özel
- Katılım yaşı tercihen 16 yaşından küçük, 17 yaşından büyük olmamalı
- Karşılıklı (Aday öğrencinin ailesi, kendi çocuklarının gittiği yılda, yurt dışından aynı şekilde gelecek bir öğrenciyi misafir etmekle yükümlü)
- Gelecek öğrenci için en az bir yedek aile bulunması gerekir. Öğrenci bu ailelerle dönüşümü olarak kalır

Rotary Bölge 2420

GEÇEN AY'DAN KARELER

15

13 Kasım 19/2589

Katılım Sağlayan dostlarımız
Katılım Sağlayan misafirlerimiz

24
18

8 Kasım 1968 de kurulan Kulübümüzün 57 yılını geride bırakmasını ve 58'e yelken açmasının mutluluğunu hep birlikte yaşadık. Bölgemizden GLDGVN Erden Gökmen ve Eşi, GLGLDGVN Tolga Bostancı, GDB Şükrü Sokullu ve misafirlerimiz bizleri yalnız bırakmadılar.

Ayrıca kuruluş yıldönümümü kutladığımız bu güzel günde, üyelerimizden kulübümüze giriş yaptıkları 5 yıl ve katlarına ait olan kişilere teşekkür sertifikalarını ilettik.

5

Cem Tiryaki

10

Rasim Öztürk

15

Ziya Akıncı

20

Hakan Avdan

25

Nejdet Evren
Okan Tütüncü

30

Ömer Kuran
Okan Ketan

40

Acar Baltaş

45

Naci Endem
Ertuğrul Hataylı

Üyelerimize Duyurudur

GEÇEN AY'DAN KARELER

GEÇEN AY'DAN KARELER

17

GEÇEN AY'DAN KARELER

20 Kasım 20/2590

Katılım Sağlayan dostlarımız
Katılım Sağlayan misafirlerimiz

12
3

Ekranlarımız aracılığı ile Sosyolog, Psikopolitik Edergi kurucusu Caner Özdemir'i konuk ettik.

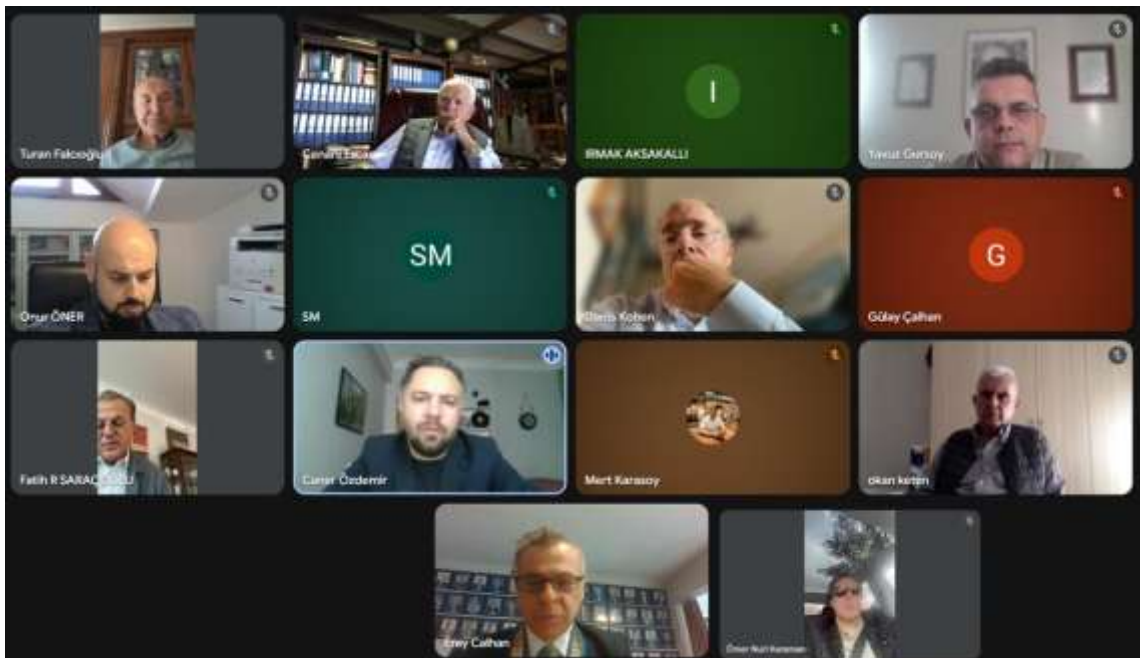
Konu başlığı olan **"İnsanlar Neden Demokrasi İstemez"** sorusuna cevap aradığımız toplantıda Demokrasi kavramının belkide ilk örneği sayılabilecek Magna Carta' ya kadar geriye giderek insan hakları, yönetim, politika, demokrasi konularına daha geniş bir açıdan baktık.

Kavramların zaman içerisinde yeni kavraları doğurması, beklentilerin ve değer yargılarının değişimi, neoliberal politkaların beğeniliyor olması ve seçmenin tercihi konuşulan konular içerisinde yer aldı.

İnsanoğlunun zaman içerisinde derebeyliğe karşı verdiği savaş, diğer bir yandan oluşan yönetsel güç eksikliği, inanışlar ve istekler aslında insanların demokrasiye verdiği savaşın görünmez yönünün de sergiliyor.

Demokrasi kavramının zaman insanoğlu tarafından geliştirilmesi ve diğer bir yandan da buna karşı çıkış olgusu yani gücün evrene yayılması değil tekele inmesi.

Bizi aydınlattığın ve bilgilerini paylaştığın için **Teşekkürler Caner Özdemir.**

GEÇEN AY'DAN KARELER

19

27 Kasım 21/2591

Katılım Sağlayan dostlarımız
Katılım Sağlayan misafirlerimiz

29
25

27 Kasım Perşembe akşamını 55 kişi ile dönemimizin Guvernör ziyaretimizi gerçekleştirdik. Bu güzel gece öncesinde III nolu kulüp asanblemizi gerçekleştirirken ve 4 dostumuzun aramızda katılmaları bizleri çok sevindirdi.

Hep söylediğimiz gib onlarla daha da güçlüyüz.

Eşlerimiz

Eşlerimiz bölgemizin her yıl düzenlediği ve bu yılki evsahibi kulüp olan TARABYA ROTARY KULÜBÜ'nün etkinliğinde en fazla katılım gösteren kulüp olmanın haklı gururunu yaşadıkları gibi orada kendi el emeklerini yansıtan standları ile de göz doldurdular.

Eşlerimiz elde ettikleri geliri ALKENT 2000 ROTARY KULÜBÜNE Otizm'li Çocuklara Takip Cihazı alınması amacıyla bağışladılar.

Bu güzel güne el emekleri ile değer katan tüm eşlerimize teşekkür ederiz.

İŞYERİ ZİYARETİMİZ

Öncelik olarak GDB İrfan Hüseyin Yıldız'ı TÜRMOB Başkanlığı yarışını lider olarak tamamladığı için kutlamak istiyoruz.

Anıtkabir ziyaretimiz sonrasında TÜRMOB binasında İrfan Hüseyin Yıldız'ı makamında ziyaret ederek işleri hakkında önce bilgi aldık, gezdik ve TÜRMOB neler yapar konusuna değindik.

Günümüz dünyasındaki değişiklikler sonrasında var olan uygulamalardan yapılması gerekenlerde konuşulan konulardandı.

Evsahipliği için [İrfan Hüseyin Yıldız](#)'a teşekkür ediyoruz.

1970 veya 1971'de İstanbul'dan Ankara'ya
McDonnell Douglas DC(Douglas Commercial)-9
ile yolculuk

Yetmişlerin başlarında (sanırım 76'ya kadar) Türk Hava Yolları Uçaklarının bir bölümü pencere hizası boyunca devam eden tek, kalın kırmızı bir bantla uçtu. Aynı bant kuyrukta da tekrarlanıyordu. Klasik, "pijamalı" tabir edilen boyama biçimine kıyasla daha sade ve modern görünen bu tarz fazla tutulmadı. Bir süre iki tür boyama şekli bir arada kullanıldı ve sonra yok oldular.

O yıllarda uçakla seyahat gerçekten ciddi önemli ve fiyakalı bir hikayeydi. THY Bilet satış büroları kentlerin merkezi ve pahalı yerlerinde, son derece şık döşenmiş yerler olurdu. Örneğin, İstanbul'da Taksim'de Taksim Gezisinin altındaki belediye dükkanlarında, İzmir'de ise Efes Oteli altında. Bu bürolara gider, güzel ve çekici genç bir kadının karşısına otururdun.

Kısa kenarından açılan ve küçük bir defteri andıran biletlere soyadın adından önce yazılır, en önde de Mr. veya Mrs. olurdu. Basılı bu ünvanlardan gerekmeden çizilir, diğer bilgilerin de doldurulması epey uzun sürerdi. Kendinden kopyalı, hem Türkçe hem İngilizce açıklamaları olan, bir kısmı kırmızı veya mavi incecik ve parlak kaliteli kağıda basılmış bu küçük defterler o yıllarda otobüs yazıhanelerinin verdiği skindirik biletlerle kıyaslandığında muazzam şeylerdi. Al, çerçevelet, duvarına as. O kadar yani! Şimdilerde de soyadı önce yazılıyor, Mrs, Mrs.,Inf. filan var ama, kulak asma, eski tadı yok... Çoğu zaman internetten alınan biletleri döktürmek bile gerekmiyor şimdilerde.

Sonraları Varan, Ulusoy gibi otobüs şirketleri de benzeri bilet modelini uyguladılar. Birkaç sayfalı ve kolayca yırtılabilen bu biletlerin iç yaprakları yolculuk sırasında alınıyor, esas bilet yolcуда kalıyordu Her iki şirketinki de o dönemin uçak biletleri gibi maviydi. Ama THY bilet rengi konusunda kararlı bir tutum sergilemiyordu sanki. Dönem dönem yeşil ve kırmızı biletler de gördüğümü hatırlıyorum. Oysa, otobüs biletlerinin rengi şirketlerin ana renkleri ile uyumluydu).

Havada yolculuk o kadar pahalıydı ki ancak çok ama çok önemli, acil bir iş durumunda veya çok uzak bir yere seyahat edilecekse uçak tercih edilirdi. Üstelik işin acil olsa bile, sefer saati sana uygun olacak, şehirden kalkıp, alana gideceksin... Bunlar çok uzun işlerdi Ancak Ankara ile İstanbul arasında düzenli ve nispeten sık sefer olur, gerçekten çok acil işler için bu aracı kullanmak anlamlı olurdu. Örneğin; hafta içi Ankara'ya günübirliğine gidip dönmek mümkündü

Bu seyahati bir şekilde yapabilenler, veya yapmış olanlar için “Sabah gittim, akşam döndüm”, “Öğleden sonra bakanlıkta işim var, ama akşama döneceğim” türü cümleler kurmaktan gizli bir gurur duyulan şeylerdi. Üstelik, doğruya doğru; uçakla seyahat ciddi bir statü ve önem göstergesiydi.

Uçak yolcusuna öyle kaba davranılmaz, bileti kesen hanımefendiden, havaalanı bankosundaki görevliye kadar herkes son derece nazik olurdu. Kalkış saati ile ilgili bilgiler ve uçağa davet şimdilerdeki gibi bilgisayarın ardı ardına farklı vurgu ve tonlama ile bir ara getirdiği tuhaf bir şekilde yapılmazdı. Çok güzel Türkçe konuşan bir kadın sesi tarafından “**uçağa teşrifleriniz rica olunur**” du. Aynı hanımefendi anonsu İngilizce de tekrarlardı. Her şey dingin ve soylu bir ağırbaşlılıkla gelişir, çantayı ve - mevsimine göre- elinde giysi olarak ne bok varsa – onu alır, kapıya giderdiniz.

Esenboğa'yı çok daha güzel bulurdum. Üst katta bekler, sonra piste bakan geniş salonun ortalarında majestik bir merdivenden uçağı beklediğin alt salona inerdin (galiba burada 80'lerden itibaren polis kontrolü başladı). Etraf pırıl pırıl cilalı travertendi. Koltuklar üzerinde kıvrılmış, ağızları açık halde ve ayakkabısız uyuyanlar, elinde plastik ibrikle uçağa binmeyi bekleyenler olmazdı. Kapıdan geçerken üzerinde kocaman “boarding” yazan pastel renkli biniş kartlarını delikli yerinden yırtan görevli küçük parçayı sana verirdi. Koltuk numaraları matbaa baskısı bu kartların üzerine uçuş numarası ve kapı lastik stampa ile basılırdı!

“Disinayn”lara genellikle kuyruğun altındaki arka girişten, iki motorun arasından geçerek binilirdi. Bu çok dar merdivenden çıkıp kabine girmek, boşa çalıştırılan motorların ve yardımcı güç ünitesinin uğultusu ile yanmış kerosen kokuları arasından geçilerek vuku bulan eğlenceli bir ameliyeydi. Hava ne kadar soğuk olursa olsun tuhaf bir sıcaklık olurdu bu alanda. Hep motorların bu kokusunu keyfini çıkararak içime çekmek, onlara uzun uzun bakmak isterdim. Egzozlardan çıkan sıcak hava görüntüyü bozar ve hareketlendirirdi. Ama arkadan gelenleri bekletmek olmaz, istemeyerek de olsa çarçabuk çıkmak gerekirdi merdivenleri.

Hafif bir enstrümantal müzik çalan kabinde (uçağın kalkışından önce ve iniş sonrasında yolcular uçağı terk edene dek çalınan bu müzik parçalarına “d-c-nine music” dendiğini yıllar sonra öğrenecektim. Aynı şekilde asansör versiyonunun da “elevator music” olduğunu). Koltuklar ve koltuk araları epey genişti. Şimdilerde bu koltuklar ve araları öylesine dar ki, kanatlı at havacılık şirketi kalkıştan önce gösterdiği yolcu uçuş emniyeti filminde kabin büyük ve geniş görünsün diye çocukları kullanıyor! Yanlış hatırlıyor olabilirim ama, sanki 70'lerde kabin renkleri dönemin modasına uygun olarak oldukça parlak ve canlıydı. Aynı sırada portakal rengi, yeşil ve kırmızı koltuklar gördüğümü hatırlıyorum.

Hostesler güzel, “kaptan” amcalar uzun favorili, bıyıklı, pek babacan ve - muhtemelen- birazda çapkındılar. Neyse; uçaktan ayrılırken eğer ön kapı kullanılıyorsa, kokpit kapısı da hafifçe açık olur oradaki bin bir türlü acayip alet edavata göz atmak mümkün olurdu. Bazen de yolcu esnasında tesadüfen! Kapı açık tutulur, kokpite yakın ve bilhassa koridorda oturanların pilotluk mesleğini daha bir taktir etmeleri sağlanırdı..

Dedim ya her şey kolaydı diye; yetmişlerdeama ortama uygun şıklık esastı elbette. Şimdilerde çocuklar ancak boyunlarına asılı, – UM, “Unaccompanied Minor” yazılı bir zarf içinde muhtelif belgelerle ve görevli insan nezaretinde, hiçbir şeyin kokusunu, gürültüsünü duymadan, bir tüpten ötekine gezdirilerek seyahat edebiliyorlar. Ne kayıp...

Aslında herkes için güzeldi yetmişlerde uçak yolculuğu.

Yandan Çarklı Vapurlar

Yan taraflarında bulunan su çarkını buhar gücüyle döndürerek hareket eden ve «yandan çarklı» olarak adlandırılan vapurlar bir zamanlar İstanbul'un en bilindik simgelerindendi.

İstanbul'a ilk buharlı geminin gelişinin üzerinden neredeyse iki asır geçti. 1827'de gelen ve "Buğ Gemisi" adı verilen bu geminin ardından, 1837'de yabancılar İstanbul sularında ilk buharlı gemi taşımacılığına başladılar. Hemen ertesi yıl ilk Osmanlı bayraklı gemiler işlemeye başladı. İstanbul sularında buharlı vapurlarla yolcu taşımacılığı yapmak üzere, ilk işletme olan Hazine-i Hassa Vapurları İdaresi 1844'te kuruldu. Sirkeci-Adalar, Sirkeci-Pendik ve Sirkeci-Yeşilköy hattında vapur işleten bu kurum, 1862'de yerini Fevaid-i Osmaniye İdaresi'ne, 1871'de İdare-i Aziziye'ye, 1878'de İdare-i Mahsusa'ya, 1909'da Osmanlı Seyr-i Sefain İdaresi'ne bıraktı. O tarihten itibaren yine çeşitli isim ve tüzel kişilik değişiklikleri yaşayan bu kurumsal oluşum, bugünkü Türkiye Denizcilik İşletmeleri'ne kadar uzanır. İstanbul sularında yolcu taşımacılığını halen İBB'ye bağlı bir işletme olarak yapan Şehir Hatları, işte bu kurumsal oluşum zincirinin son halkasıdır.

Bugün Şehir Hatları'nın logosunda da yer alan ve sembolik de olsa kuruluş tarihi olarak ifade edilen 1851 yılı, Boğaziçi'nde yolcu taşımak üzere kurulmuş olan Şirket-i Hayriye'nin kuruluş tarihini ifade eder. Ancak İstanbul'da vapur işletmeciliğinin Şirket-i Hayriye'den önceye dayandığı, yani yukarıda da ifade edildiği üzere Hazine-i Hassa Vapurları İdaresi ile başlatmak gerektiği göz önüne alınırsa, Şehir Hatları'nın logosundaki tarihi 1844 olarak düzeltmek gerekir.

Boğaziçi ve Haliç dışındaki Marmara iskelelerine giden vapurların hepsi yandan çarklıydı

Kadıköy başta olmak üzere "sevahil-i mütecavire", yani Boğaziçi ve Haliç dışındaki Marmara iskeleleri arasında işleyen vapurlara gelirsek bu vapurların tamamı, başlangıçtan 1910'lara kadar yandan çarklıydı. Adları ilk akla gelenler Ferah, Aydın, Fenerbahçe, Haydarpaşa, İhsan, Neveser, Bağdat, Basra ve Halep'tir. Ferah, İstanbul halkının en çok ilgi gösterdiği vapurlardan biriydi. 1884 yılında D. Galloway Salon Pkt.&Co. Şirketi için İskoçya Leith'te S.&H. Morton tezgâhlarında inşa edilen Ferah, İdare-i Mahsusa'ya geçmeden önce Tantalion Castle adını taşıyordu; ağırlığı 257 groston, boyu 57,9 metre, eni 6,4 metre ve derinliği 2,3 metreydi.

Yandan çarklı vapurlar

Yedi yıl Salon Pkt.&Co. Şirketi tarafından kullanıldıktan sonra D. Currie&Co., ertesi yıl da Castle Pkt.&Co. tarafından satın alınan vapur, 1898 yılında İdare-i Mahsusa'ya satılarak Ferah adını aldı. Yıllarca Köprü-Kadıköy ve Marmara hattı iskeleleri arasında çalışan Ferah, 1915'te Marmara Denizi'nde batırıldı.

İstanbul halkının adını sık duyduğu diğer iki yandan çarklı vapur ise 1903 yılında İdare-i Mahsusa filosuna katılan ve birbirinin aynısı olan İhsan ile Neveser'dir. O zaman Avusturya- Macaristan İmparatorluğu'na bağlı olan Budapeşte'deki Danubius Schoenischen Hartmann AG. tezgâhlarında inşa edilen vapurlar 375'er grostonluktu. Boyları 54,1 metre, enleri 6,7 metre ve derinlikleri 2,9 metreydi; ayrıca yine aynı şirketin tezgâhlarından çıkma 510 beygir gücünde 2 silindirli "compound" (bileşik) buhar makinelerine sahiptiler.

İhsan önce 30 Eylül 1927'de Pire'den İstanbul'a gelirken Gelibolu önlerinde bir kaza geçirdi; ardından 11 Şubat 1936'da patlayan fırtınada Paşabahçe'deki hurdalıkta batarak ömrünü tamamladı. 1940 yılında tadilat geçirerek araba vapuru haline getirilen Neveser ise 1961'de tümüyle hizmet dışı kaldı.

Almanların Osmanlı topraklarındaki emperyal ihtiraslarının sembolü olan ve İstanbul'dan Bağdat'a uzanacak bir hattı hedefleyen Anadolu-Bağdat Demiryolları, denizyolu ulaşımında da varlığını gösterdi. Hattın başlangıç noktası olan Haydarpaşa ile İstanbul arasında ulaşımı sağlamak gerekiyordu. Bu amaçla Osmanlı Anadolu Demiryolları Şirketi 1904'te Almanya Kiel'de Howaldtswerke tezgâhlarında Bağdat, Basra ve Halep adlarını taşıyan üç adet yandan çarklı yolcu vapuru inşa ettirdi. Birbiriyle eş niteliklere sahip bu vapurların her birinin ağırlığı 438 groston, boyu 54 metre, eni 7 metre, derinliği 2,8 metreydi. 900 beygir gücünde üç silindirli buhar makinelerine sahiptiler ve saatte 10 mil hız yapabiliyorlardı.

Anadolu-Bağdat Demiryolları Şirketi söz konusu vapurları önce Köprü-Haydarpaşa-Kadıköy hattında çalıştırdı, ardından Köprü-Adalar, Köprü-Moda-Kalamış hatlarını da bunlara ilave etti. 28 Ağustos 1910'da bu görevi Osmanlı Seyr-i Sefain İdaresi devraldı. Bağdat ve Basra, 1940'ta araba vapuru haline getirildiyse de giderilemeyen denge sorunları gündeme gelince 1954 yılında kadro dışı bırakıldı. Yolcu vapuru olarak kullanılmaya devam edilen Halep de yine aynı yıl görevini tamamlamış oldu.

Şehir halkının sevgilisiydiler

Bu birbirinden güzel vapurlar tıpkı diğerleri gibi çalıştıkları, yani İstanbulluların hayatlarında oldukları sürece sevidiler. Bazı İstanbullular bu sevgilerini tıpkı değerli şair ve yazar Ziya Osman Saba'nın yaptığı gibi yazıya döktü. Saba, Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi'nde ilk tanıdığı günden başlayarak *Neveser* vapurunu anlatır. *Neveser* aslında İstanbul'un bütün yandan çarklı vapurlarını sembolize eder; anlatılanlar hepsinin ortak hikâyesidir.

BİZ BİZE

► **04 Aralık Perşembe 12:30 – 14:00 Google Meet**

- **Önce yeni dostlarımızı daha yakından tanıyalım ardından 2025 dönemini birlikte değerlendirelim**

Bugüne dek 11 üyemiz aramıza katıldı, tabiki bir çoğu ya eski üyemiz yada toplumca bilinen isimler. Onlar kulübümüzün bir parçası oldular bile, artık bizden biriler.

Onlar Rotary ruhunu daha iyi kavrayacak ve kulübümüzün geçmişinin daha da fazlasını, hakkıyla kazandığı etkiyi hepimizden daha fazla öğrenmeye hevesliler. Ama bu da herkesin bildiği gibi dostlukla, arkadaşlıkla yani Ocakbaşı toplantılarıyla zamanla oluşuyor. Onların ileride Kulübümüzü bölgemiz içinde ve dünyada temsil edeceklerine inancımız tam.

Yeni dostlarımızdan Emrah ve Bilgehan'ı Internet ortamında bu kez onların dilinden dinleyecek ve sorularımız varsa yönelteceğiz. Ardından da 2025 yılını bitirmeden önce geçen 5-6 aylık süreyi gündeme getirip daha da iyi nasıl yaparız diye bir başlık açacağız.

Prof. Dr. Gökalp Silav**11 Aralık Perşembe 12:30 – 14:00 Grand Hyatt****• Sağlık ve Yapay Zeka**

Dr. Gökalp Silav, 1994 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun olduktan sonra yine Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde Beyin ve Sinir Cerrahisi asistanlık sürecine başlayarak 2001 yılında Beyin ve Sinir Cerrahi Uzmanı olmuştur

Bu süre içerisinde “Texas Technical University Department of Neurosurgery, Covenant Medical Center ve Arizona Phoenix Barrow Neurological Institute, St. Joseph's Hospital Medical Center” da fellowship programlarına ve sonrasında birçok yurtiçi ve yurtdışı eğitim programlarına katılarak eğitim faaliyetlerini sürdürmüştür.

2001 yılında başasistanlık kadrosu ile İstanbul Göztepe Eğitim Hastanesine atanarak 8 yıl süre ile akademik kadro içerisinde asistan eğitimi ve ameliyat hizmetlerini sürdürmüştür.

2008 yılından itibaren Acıbadem Üniversitesi ve Medipol Üniversitelerinde yardımcı docent kadrosu ile çalışmıştır. 2015 yılında Doçent ünvanı alan Dr. Gökalp Silav Memorial Sağlık Grubu Şişli Memorial Hastanesinde çalıştığı dönemde Profesörlük kadrosu almıştır.

Halen poliklinik, klinik ve ameliyat hizmetlerini Medicana Sağlık Grubu Medicana Zincirlikuyu Hastanesinde yürütmektedir. Çocukluk çağı ve erişkinlerde beyin ve omurilik hastalıkları alanında deneyimli olan Prof. Dr. Gökalp Silav ayrıca hidrosefali, spastisite, omurilik kaynaklı yürüme bozuklukları, beyin tümörleri, bel ve boyun fıtıkları alanlarında da aktiftir.

Sağlıkta yüksek teknoloji kullanımı alanlarında özel ilgisi bulunmaktadır.

Dr. Uygur Özesmi

► **18 Aralık Perşembe 12:30 – 14:00 Google Meet**

• **İnsanın Varoluş Krizi ve Gelecek Ekonomiler**

Çevre Bilimci ve Ashoka Senior Fellow olan Dr. Uygur Özesmi, ekolojik ve sosyal adalet için üretim ekonomisi oluşturmak üzere Good4Trust.org Kurucusu ve Kışkırtıcısı aynı zamanda Üretim Ekonomisi Derneği'nin başkanlığını yürütüyor.

Kayseri Fen Lisesi'nden mezun olduktan sonra 1989-90 yılları arasında Çevreden Sorumlu Devlet Bakanı Adnan Kahveci'nin danışmanlığını yaptı. Sonra ODTÜ Jeoloji Mühendisliği'nden mezuniyet dönemiin ardından Fulbright Burslusu olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde Ohio State Üniversitesi çevre bilimleri masterı, daha sonra MacArthur Burslusu olarak Minnesota Üniversitesi'nde Koruma Biyolojisi ve yan dal Kalkınma ve Sosyal Değişim konusunda doktora yaptı.

2000-20114 yılları arasında ise Erciyes Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nü kurdu Bununla birlikte 2001 yılında Türkiye'nin ilk kitle kaynak platformu olan KusBank.org'u kuran Özesmi, 2002 yılında, BirdLife'in Türkiye temsilcisi olan Doğa Derneği'nin kurucu başkanlığını yaptı.

New York'ta Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nda Çevre Uzmanı (2004–2006), TEMA Vakfı Genel Müdürü (2006-2008), Greenpeace Akdeniz Genel Direktörü (2008-2012) görevlerini yürüttü.

2012 yılında Türkiye'de Change.org'u kurdu ve 2023 yılına kadar yönetti. Sivil Toplum Geliştirme Merkezi'nin (STGM) kurucu üyelerinden olan Dr. Özesmi, Sivil Katılım için Dünya Birliği (CIVICUS) yönetim kurulunda 2 dönem görev aldı ve halen Ashoka Vakfı Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi. Kadir Has Üniversitesi'nde Sürdürülebilir Enerji ayrıca Ekolojik Ekonomi dersi vermektedir. Kendisinin 100'den fazla bilimsel yayını, sayısız popüler makalesi, üç kitabı ve Açık Radyo'da her gün yayınlanan bir programı vardır.

25 Aralık Perşembe
19:00

"Litera'ya adınızı attığınız anda bambaşka bir dünyanın kapıları açılır. Gökyüzüyle denizin buluştuğu sonsuz bir mavilik, birbirine kavuşmak için suları aşmaya çalışan iki kıta: Asya ile Avrupa ve Roma İmparatorluğu'yla Osmanlı İmparatorluğu'nun insanlığa armağan ettikleri iki kadim anıt: Topkapı Sarayı ve Ayasofya... Ve bu büyük uygarlıkların sofrasında derlenerek Türk ve Dünya mutfağıyla zenginleştirilen enfes yiyecekler, içecekler... Evet, işte bu şölen o muhteşem manzaraya bakan masanızda sizi bekler. Benzersiz bir akşam yaşamamız için... Biliyorum, çünkü o benzersiz akşamları bende 2002 yılından beri yaşadım, hem de defalarca...«

Ahmet Ümit

Sevgili dostlarım,
2025 yılını geride bırakacağımız, 2026 yılına ise
Merhaba diyeceğimiz günlere geldik.

Bir süre sonrada geri sayılar başlayacak. Hep birlikte
bazen birlikte olabildik, bazense birbirimizden ayrı
düştük.

Ama bizler KARAKÖY ROTAY KULÜBÜ AİLESİ olarak
2025 in son akşam yemeğinde hep beraber olalım
istiyoruz.

Bu nedenle de Taksim Litera'da 19:00 da buluşuyoruz.

MUTLU YILLAR

Geçmişten günümüze TÜRKLERİN ÇORBA KÜLTÜRÜ

31

Soğuk havalarda dumanı üstünde tüten sıcak bir çorba hemen içimizi ısıtır. Bir evde "çorba kaynaması"nın kültürümüzde aile ortamını, birlik ve beraberliği, samimiyeti ve pek çok değeri çağrıştıran metaforik anlamları vardır. Hal böyle iken kültürümüzde kadim dönemlerden itibaren öğün sınırlarını aşan çorbalar kaynamaktadır. Peki, severek içtiğimiz çorbaların; Orta Asya, Selçuklu ve Osmanlı medeniyetlerindeki konumuna, kısaca **geçmişten günümüze gelen serüvenine ne kadar hakimiz?**

İnsanlığın çorbayla tanışması, yaklaşık 10 bin yıl öncesine kadar uzanıyor. Özellikle Çin'de arkeologların 2400 yıllık olduğuna inandıkları bir çorba kabı keşfetmeleri, çorba kültürü hakkındaki yapılan araştırmaların seyrini değiştirdi.

✳️ Kökeni Sanskritçe'den gelen İngilizce çorba (soup) kelimesi, 'iyi beslenme' anlamı taşıırken dilimize Farsça "şorba" kelimesinden geçmiştir.

Çorba Batı'da yalnızca iştah açıcı bir besin rolünü üstlenirken Doğu'da sofranın başlangıcı ve kimi zaman olmazsa olmazı olarak tanımlanır. Hatta öyle ki üç öğünde de tüketilebilen nadir besin maddelerinden biridir. Çok yaygın Türk yiyeceklerinden biri olan çorbalar, genellikle içine katılan maddelerle adlandırılmıştır.

türk mutfak kültürünün zenginliğini yalnızca Osmanlı mutfağı ile ölçmek doğru değildir. Nitekim Orta Asya'dan itibaren gelişmiş bir mutfak kültürüne sahip Türkler, Osmanlı ile yemek zevkinin zirvesini gördüler. Orta Asya'dan Anadolu'ya kopup gelen Türkler, yeme alışkanlıklarını da beraberlerinde getirdiler. Bu mutfak kültürünün en önemli öğesini hiç kuşkusuz arkasında gerek kültürel gerekse siyasi bir gelenek oluşturan çorbalar teşkil ediyordu. Bu açıdan çorbaları yalnızca bir besin maddesi olarak tanımlamak yeterli değildir.

Çorbanın tarihi **Orta Asya bozkırlarına kadar** uzanmaktadır. Orta Asya'da yaşayan göçebe Türkleri arasında çorbalar genellikle tahıllardan yapılan sulu lapamsı yiyeceklerdi. Tahıl ürünlerinden yapılan, **umaç veya oğmaç, yuvarlak kesilen** eriştelere kimi zaman içine et konulmasıyla hazırlanan bir çorba çeşidiydi. Günümüze kadar uzanan ve halk arasında sofraların baş tacı edilen tarhana, Orta Asya topraklarına uzanmaktadır. Önemli bir besin maddesi olarak tüketilen tarhana, kışın hazırlanırdı. Yoğurttan yapılan kurut ismindeki türüne peynir, tuz, un ve kurutulmuş et konurdu. Orta Asya'daki Türk boyları arasında yağmalama ve potlaç adı verilen soyluluk göstergesi ziyafetlerde toyga aşısı verilirdi. Ayrıca Türklerin Orta Asya'da tükettiği bir diğer çorba ise **paçaydı**. Topuk kemiğinden yapılan yemek anlamına gelen "topuk süngük" Türkler için oldukça önemli bir çorbaydı.

SELÇUKLULAR DÖNEMİNDE ÇORBA

Türkler Anadolu'ya geldikten sonra çorba kültürlerinden vazgeçmediler, bilakis Anadolu'nun zenginlikleriyle harmanlayıp bu alışkanlıklarını daha da geliştirdiler. Selçuklular döneminde de önemli bir yere sahip olan bu yiyecek türünde buğday çorbası oldukça tercih ediliyordu. Mevlana'nın Mesnevi'sinde yer alan "Eşeğin karnı saman, ot; insanın midesi buğday çorbası ister" sözünden de anlaşılacağı üzere bu çorba, Selçukluların tüketim alışkanlığını apaçık bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Ayrıca bu dönemde toyga aşısı çorbası ile ayranlı çorbalar çok tüketilmiştir. Selçuklularda en çok tüketilen çorbaların başında; buğday çorbası, yoğurtlu çorba, ayran çorbası ve tutmaç çorbası yer almaktadır.

OSMANLI'DAKİ ÇORBA KÜLTÜRÜ

Osmanlı yemek kültürü, Orta Asya'dan gelen yeme-içme alışkanlığı, Anadolu Selçuklu beyliklerinin birikimi ve Bizans mutfak kültürüyle sentez edilmişti. Osmanlı sofralarının baş lezzetlerinden biri olan çorba, imparatorluğun tüm kesimleri tarafından sevilen bir yiyecek türüydü. Bu mutfakta çorbaların çeşitliliği tek başına bir kitabı doldurabilecek zenginliğe sahipti.

Çoğunlukta sarayda gelişim gösteren bu mutfakta yemeklerin statü göstergesi olma vasıfları da vardı. Osmanlı'da çorba içme geleneği o denli yaygındı ki 19. yüzyılda çayın kahvaltılık sofralarına dahil olmasına kadar çorba tüketilmeye devam edildi. Osmanlı halkı, sabah kahvaltılarında çorba içme geleneği edinmiş, içerisine eklemek doğradıkları çorbaları içmeyi tercih etmişlerdi.

Sabah ve akşam yenilen iki öğünde de çorba muhakkak bulunurdu. Pirinç ve buğday çorbaları Osmanlı sofralarının vazgeçilmezlerinden biriydi. Saray mutfaklarında yaz-kış haftada birkaç kez besleyici değeri yüksek bol ekşili maydanozlu çorbalar pişirilir ve bunlar "...alü-ter (taze erik) ve pazu be-ciheti şorba-i Hassa" ya da "...mağdenos be-ciheti şorba-i Hassa" isimleriyle muhasebe kayıtlarındaki yerlerini alırlardı. Şifa niyetine içilen bol maydonuzlu pirinç ve tavuk çorbaları, saray içerisinde ve halk tarafından büyük bir rağbet görüyordu. Saray mutfaklarında haşlanmış kemiklerin ve etlerin suları çorbalarda kullanılıyordu. Osmanlı'da hazırlanan çorbalar çoğunlukla et, tavuk ve balık suyu, pirinç, bulgur, tarhana unu, kuru sebzelerle zenginleştirilir ve lezzetlendirilirdi.

GÜNÜMÜZDE ÇORBA KÜLTÜRÜ

Günümüzde de çorba kültürü devam etmekte ve onlarca çeşidiyle Türk mutfak zenginleştirmektedir. Orta Asya'dan sofralarımıza ulaşan bu lezzet, yüzyıllar boyunca damaklarımızı şenlendirmeye devam ediyor. Günümüzde çeşit çeşit çorbaların yer aldığı çorbacılar, toplumun her kesimi tarafından gidilen uğrak mekanlardan biri..

Bütün bilgilerden sonra bu soğuk kış gününde akşam yemeği için yiyeceğiniz sıcak çorbanız için şimdiden afiyet olsun... Damagınızda çorbanın tadı, zihninizde bilgiler kalsın.

ÇORBANIN SOSYAL HAYATTAKİ ROLÜ

Günümüzde hala sosyal hayatın bir parçası olma rolünü üstlenen çorbalar, Anadolu ve geleneksel kültürümüzde önemli bir yere sahiptir.

Çorbanın besleyici ve ekonomik olmasının toplumun her kesimi tarafından sevilen bir yiyecek olmasına zemin hazırladı. Tarih boyunca toplumun en alt kesiminden en elit kesimine kadar tüketilen çorba, toplumsal sınıfların ötesinde bir yiyecektir. Anadolu'da kışa hazırlık olarak tarhanaların yapılması, çorba kültürünün sosyal hayatın içindeki rolünü ve konumunu tam olarak göstermektedir. Aynı zamanda özellikle Anadolu'da tanınmış veya tanımadık misafirlere çorba ikram edilmesi de toplumsal dayanışmanın bir göstergesi olarak karşımızda durur.

Gümüşhane ekmeği; ekmeklik buğday ununun, su, yaş ekmek mayası (*Saccharomyces cerevisiae*) ve %15-30 ekşi hamurla karıştırılmasıyla yapılan bir ekmektir.

Ekmek hamuru yöreye özgü taş fırınlarda pişirilir. Taş fırınlar tamamen çamur ve taştan birleştirilen önden bacalı fırınlar olup yöredeki taş fırın ustalarınca yapılır. Fırının üst kubbesi daralan bir çapla örülen taş veya kiremitlerden oluşmaktadır. Fırının tabanı yine doğal taştır. Taş fırınlarda çam, köknar, meşe gibi orman ürünleri odunlar yakılır. Gümüşhane ekmeği aromatik özelliğini ve lezzetini buradan alır.

Gümüşhane ekmeği yuvarlak şekilli olup ağırlığı 2 kg ile 5 kg arasında değişebilir. %15-30 oranında ekşi hamur içerebilir. İçeriğindeki ekşi maya oranına göre ekmek pH'sı 5.5 ± 1.0 düzeyinde değişmektedir.

Gümüşhane ekmeğinin diğer bir ayırt edici özelliği ekmeğin hacimsel ve ağırlık olarak fazla olması nedeniyle, iç rutubetini atabilmesi için taş fırınlarda düşük sıcaklıkta ve yavaş pişirme işlemi uygulanmasıdır. Bu nedenle ekmek kabuk kalınlığı ortalama 5-10 mm düzeyindedir. Ekmek kabuk kalınlığının fazla olması ekmeğin iç rutubetini uzun süre muhafaza etmesi nedeniyle daha geç sertleşmesini, raf ömrü süresince normal ekmeklere göre lezzetini yitirmemesini ve daha geç bayatlamasını sağlamaktadır. Ekşi maya kullanılması ve ekmek asitlik düzeyinin yüksek olması nedeniyle raf ömrü süresince normal ekmeğe göre daha yavaş ve nadiren küflenme görülmektedir.

Ekmek kabuk kalınlığının fazla olması nedeniyle iç aromatik ve lezzet özelliklerini çok uzun süre muhafaza eder. Ekmek tüketilmek üzere tekrar dilimlenerek ısıtıldığında veya peksimet yapmak üzere kurutma fırınlarına verildiğinde, ekmeğin aromatik ve lezzet özellikleri tekrar açığa çıkar ve tüketim kalitesini devam ettirir.

Taş fırınlara çam, köknar, meşe gibi orman ürünleri odunları yakılır ve közleri oluşturulur. Közler fırın duvarlarına itilerek, hem duvarların ısınması sağlanır, hem de ekmek hamurlarına yer açılır. Fırının kapağı açılarak fırıncı küreği yardımıyla hamurlar fırının tabanına yerleştirilir. Fırının kapağı kapatılır. Hamur kütesinin fazla olması nedeniyle iç rutubetini atabilmesi için taş fırınlarda yavaş pişirme (2-4 saat) uygulanır.

. Maraş tarhanası, yapım teknolojisinde uygulanan bazı farklı işlem basamakları, doğal katkıları ve tüketilme alışkanlıkları nedeniyle ülkemizin değişik yörelerindeki tarhanalardan ayrılmaktadır. Genelde un ve yoğurttan yapılan toz halindeki tarhana sadece çorba olarak tüketilmektedir. Dövme ve yoğurttan yapılarak çığ üzerine ince bir şekilde serilip kurutulur

Maraş tarhanasını tüketilme şekilleri şöyledir;

1. Tarhana kurumadan, yarı kurumuş (firik) halinde,
2. Kurumuş halde ve çerez gibi yenerek,
3. Çorba halinde,
4. Sıcak haldeki et veya kelle suyuna ıslanarak,
5. Yağda kızartılarak,
6. Islanmış tarhana yağda soğanla kavrularak,
7. Sıcak sac üzerinde gevretilerek.

Maraş tarhanası; bileşenleri, yapım şekli ve farklı tüketim şekilleri bakımından özgündür.

Maraş tarhanasının yapımında ana bileşen olarak rol üstlenen iki unsur yoğurt ve buğday yarmasıdır (dövme). Maraş tarhanasında Buğday direkt yarma (dövme) olarak kullanılmaktadır. Buğday yarmasının (dövme) çoğunlukla dane bileşeni olan kepek kısmını barındırması, besinsel (zengin vitamin ve mineral içeriği) ve metabolizmal fonksiyonlarının yanında, Dünya Sağlık Teşkilatınca günlük tüketimi tavsiye edilen belli miktar (30-40 g) selülozik materyal bu kapsamda değerlendirildiğinde, bu ürüne özgü olarak kullanılan yarma bileşeni önem arz etmektedir. Maraş tarhanasının yapım şekli ayrıcalıklıdır ve ürüne özgüdür. Maraş tarhanası dışındaki yöresel tarhanalarımızın yapımındaki pişirme aşamasında yoğurt da bulunmaktadır, ama Maraş Tarhanasında yoğurt direkt pişirme aşamasına girmez. Önce buğday dövmesi su ile pişirilir, daha sonra kekik, çörek otu (isteğe bağlı) ve yoğurt bu pişmiş dövme (yarma) karıştırılarak yapılır. Yoğurdun pişirilmemesi ve baharat olarak içine yalnızca kekik ve çörek otu atılması (isteğe bağlı), Maraş tarhanasının diğer tarhana türlerinden ayıran en önemli özelliğidir. Yoğurdun pişirilmeden işleme alınmasından dolayı bünyesinde bulunan probiyotik yoğurt kültürleri zarar görmemekte, yarmadan (dövme) gelen prebiyotik doğal katkıları ile birlikte Maraş tarhanası; sağlık, beslenme ve metabolik aktivite bakımından fonksiyonel özellik göstermektedir. Keza, yarma bünyesinden gelen besinsel lifler sindirimi kolaylaştırmakta, beslenme uzmanlarınca alımı önerilen günlük miktarın önemli bir kısmını karşılamaktadır.

Maraş tarhanasının üretim şeklinde, yöredeki sazlık çubuklarla dokunmuş hasır, sergi türü çığ adı verilen sergilere serilerek kurutulma işlemine tabi tutulması da ayrı bir özellik katmaktadır.

Maraş tarhanası, beslenmemizde önem arz eden bir kısım mineral ile suda ve yağda çözünür vitaminleri de içermektedir. Yoğurttan ve buğday türevlerinden gelen fermentatif mayalar aromatik profili doğal olarak zenginleştirmektedir. Ayrıca, Maraş tarhanası beslenme açısından büyük önem arz eden bitkisel ve hayvansal proteinlerin bulunduğu ideal bir protein kombinasyonu olup, ürünün 100 gr'ı yaklaşık 370 kalori içermektedir

Haliç'in kadim semtlerinde tarih turu

İstanbul'un Rengarenk kültürünün izlerini en yoğun biçimde elbette Suriçi'nde yani İstanbul'un milattan önce ilk kurulduğu mevkide sürebiliriz. Moza,ği zengin Balat, Fener ve Ayvansaray'da.

Önce Ayvansaray, sonra balat ve yorgunluk kahvesinin içildiği yer Fener.

Haliç'in kadim semtleri Fener, Balat ve Ayvansaray'ı gezeceğiz, bir zamanlar Rum, Ermeni ve Yahudilerin yoğun olarak yaşadığı bu sokaklarda, İstanbul'un rengârenk kültür mozaığının izlerini birlikte süreceğiz. Şehre önce dışarıdan bir bakmak, asırlar öncesine gitmek, Konstantinopolis'e ilk kez gelen birisi gibi surların ardındakini merak etmek, biraz hayal kurmak hem heyecanı artırıyor hem de gizem katıyor. Fener Patrikhanesi, Demir Kilise, Kırmızı Mektep gibi etkileyici yapıları finale bırakmak da daha güzel oluyor.

Şimdi karşımızda, uçsuz bucaksızmış gibi görünen kara surları var. Bu duvarların ardında olduğunu hayal ettiğimiz Blakhernai Sarayı; sur bedeninde ince uzun pencereleri görülen Anemas Zindanı ve bir de sabahın pusu... Bizans'taki ismi Blakhernai olan Ayvansaray'dan Yedikule'ye dek uzanan kara surları V. yüzyılın ilk yarısında, II. Theodosius zamanında yapılmış. Hun hakanı Attila'nın Avrupa'yı kasıp kavurduğu, gözünü Roma İmparatorluğu başkentlerine diktiği dönemde. Konstantinopolis'e saldırmak yerine Roma'ya yönelmesine, o dönem için aşılması çok zor olan bu surlar sebep olmuş muhtemelen. Uzun süren restorasyonu sona eren **Anemas Zindanı** artık açılmayı bekliyor. XII. yüzyıldan itibaren önemli devlet adamlarının, prenslerin ve hatta imparatorların hapsedildiği bu zindanı yakın zamanda görmemiz mümkün olabilecek.

Suriçi'ne girmeden önce sahabe ve din ulularının türbelerini görürüz. Toklu Dede, Şeybetül Hudri, Hz. Ka'b, Muhammed el Ensari. Sanki şehri hâlâ surların dışındaki Müslüman Araplar fethetmeye çalışırken içerideki Blakhernai Meryemi savunmaya devam ediyor. Bu Toklu Dede ismi enteresan. Yakın zamana dek Aya Tekla Kilisesi'nin kalıntıları durmaktaydı. Fetih sonrası bazı kiliseler camiye dönüşürken zamanla Aya Tekla da Toklu Dede'ye mi dönüşmüştü acaba? Şehrin en önemli ayazmalarından biri bu semtte: **Panaia Blakhernai**. Ayazma kutsal su kaynağı demek.

Haliç'in kadim semtlerinde tarih turu

Etrafı yüksek duvarlarla çevrili bir bahçede yer alan küçük, sevimli bir kilisenin içerisinde. Bugünkü kilise XIX. yüzyılın ikinci yarısında Rum Kürkçüler Loncası tarafından yaptırılmış. İbadethanenin tarihi çok daha eski. Buradaki ilk kiliseyi yaptıranlar, V. yüzyılda, İmparator Markianus ve eşi Pulkheria. İçeride haçı birlikte tutarlarken gördükleri bir ikona var. 626 senesinde Avarlar şehri kuşattığında buralar henüz sur dışındaymış, haliyle talan edilmiş. Efsaneye göre, Meryem Ana'nın çıkardığı bir fırtına sonucu Haliç'teki tekneleri sulara gömülen Avarlar, yaşadıkları bu faciadan sonra kuşatmayı kaldırıp gitmişler. Olay bir cuma günü gerçekleşmiş, işte bu yüzden Panaia Blakhernai'de ayın pazar yerine cuma günü yapılır olmuş.

Balat yönüne doğru ilerlerken solumuzdaki küçük bir sokakta "Eskiden ben kiliseydim" diye fısıldayan bir cami görüyoruz. Cabir Camii. İçinde Cabir Hazretleri'nin olduğu söylenen bir kabir. Balat'a varmadan önce, ikisi de bazilikal planda, XIX. yüzyıldan kalma binalarıyla Aya Dimitri ve Panaya Balino Rum Ortodoks Kiliseleriyle karşılaşsınız. Bunlardan Aya Dimitri XVI. yüzyıl sonunda dört seneliğine Patrikhane Kilisesi de olmuş. Normalde ziyarete kapalıdır ama isim gününde giderseniz girip gezebilirsiniz. Bahçesinden arka tarafa geçerseniz, kendinizi deniz surunun üstünde bulursunuz. Buradan baktığınızda, kıyıda 1898 tarihli Balat Or-Ahayim Musevi Hastanesi'ni ve eski Galata Köprüsü'nden kalma küçük bir parçayı görmek mümkün.

Balat'tan Bat-Yam'a göçen Yahudiler

Çok az da olsa Balat'a girerken, üzerlerinde Davud Yıldızı bulunan Yahudi evlerine rastlayabiliyordunuz. Maalesef bu evler yıkıla yıkıla iyice azaldı. Balat, Haliç'in diğer yakasındaki Hasköy gibi eski Yahudi yerleşim merkezlerinden fakat evleri gibi Yahudilerin kendileri de artık kalmamış. Çoğunluğu Fatih zamanında Makedonya'dan, II. Bayezid zamanında da İspanya'dan gelip buralara yerleşen Yahudiler, 1942-43 Varlık Vergisi döneminde büyük hayal kırıklığı yaşamışlar. İlk fırsatta taşı tarağı toplayıp 1948'de kurulan İsrail'e göçmüşler. Tel Aviv'de Bat-Yam diye bir yer var, çoğu orada. Kahvehaneler, tavla ve musiki sesleri; göç edenlerden Eli Şaul Balat'tan Bat-Yam'a adlı kitabında hepsini anlatmış.

Mahkemealtı Caddesi'nden yürüyünce Mimar Sinan'ın yapmış olduğu Ferruh Kethuda Camii'ne gelirsiniz. Kanuni Sultan Süleyman'ın şişmanlığıyla meşhur sadrazamı Semiz Ali Paşa'nın kethüdası, yani kâhyası Ferruh Efendi için yapılmış. Zaman içinde caminin güzelim çinileri ya kırılmış ya da çalınmış. Yine de, mihrapta bir miktar Tekfur Sarayı çinisi kalmış. Caminin Çavuş Hamamı'na bakan köşesinde çok güzel bir güneş saati durmakta. Vaktiyle avlusunda mahkeme kurulmuş, alt taraftaki caddenin ismi buradan geliyor.

Anlatılanlara göre eskiden Balat'ın küçük de olsa bir Ermeni cemaati varmış. Kamış Sokak'taki Surp Hireşdagabet Kilisesi hâlâ tüm heybetiyle yerli yerinde duruyor ama cemaatten eser kalmamış. Haftalık ayin için genelde Karagümrük tarafından geliyorlar. Yandaki Hovhannesyan Okulu kapandıktan sonra uzun süre sabunhane olarak kullanılmış; o da artık kaderine terk edilmiş bir virane. Ermeni kiliselerinin tipik özelliği olarak ana giriş kapısının ardındaki demir perde ya da paravan burada da karşınıza çıkıyor. İbadethaneye girerken yavaşlamanızı sağlıyor, tanrının evine geldiğinizi fark ettiriyor. Günümüzdeki bina 1830'lardan. Ama tarihi çok daha eskilere gidiyor. Burası Mucizeler Kilisesi olarak biliniyor. Her yıl eylül ayının ikinci cumartesi akşamı yapılan Çarkhapan ayiniyle meşhur.

Çarkhapan, kilisedeki Surp Asvadzadzin, yani Meryem Ana ikonasına verilen isim. İnanışa göre, bu ikona geçirdiği bir sürü yangına rağmen günümüze sapasağlam ulaşmış. O gece kilisede toplanan tüm dinlerden inançlı insanlar bir sakatlığı olanlar için Çarkhapan'dan şefaata diliyorlar. Eskiden sabahlara kadar süren bu ayin, artık gece yarısından önce sona eriyor. olabilecek.

Ejderhayı öldüren Aya Yorgi

Vaftizhane şapelinin giriş bölümünde, kilisenin içine açılan kabartmalı demir kapıyı kesinlikle görmek lazım. Dört bölümden oluşan kabartmalardan birinde Aya Yorgi'nin ejderhayı öldürmesi anlatılıyor, diğer üçünde Hazreti İsa'nın tüccarları tapınaktan kovuşu betimlenmiş. Yazılar eski Almanca. Bir köşeye 727 tarihi düşülmüş. İnciciyan, kapının Osmanlı zamanında Topkapı Sarayı bahçesinde bulunup buraya getirildiğinden bahsetmiş. Çık çıkabilirsen işin içinden... Kilisenin altında Ayios Andonios isimli bir de ayazması var. Aslında Ermeni kiliselerinde ayazma olmaz. Kilise XVII. yüzyılda Rumlardan alınıp Ermenilere verilmiş, ayazma o devirden kalma.

Düriye Sokak'tan Balat'ın merkezine girince Yanbol Sinagogu'nun arka kapısı, otoparka dönüşmüş Veria Sinagogu'nun duvar kalıntısı derken, Ahrida Sinagogu'nun kapısına geliyoruz.

Burası, halen faal olmasının yanı sıra Balat'taki en önemli sinagog. Karşısındaki binada bir zamanlar, son Osmanlı Hahambaşı Haim Nahum oturmuş. Ahrida ismi, Makedonya'nın Ohrid kasabasından geliyor. Sinagogu oradan gelen Yahudiler kurmuşlar. Sinagoglar Rum ve Ermeni kiliseleriyle karşılaştırılınca çok sade yapılar, tıpkı camiler gibi, içlerinde tasvir yok. Mekke yerine Kudüs'e bakıyorlar, ama İstanbul'dan bakınca ikisi de aynı yön. Sinagogun mihrabında ehal adı verilen bir dolap var. İçinde rulolar halinde On Emir saklanıyor. Ahrida'nın dua kürsüsü (teva) gemi pruvasını andırır şekilde, herhalde Sefaradlar tarafından yapılmış. İspanya'dan gemilerle Osmanlı topraklarına gelişlerinin anısına.

Çift Çarşısı da burada. Hani "Ortalığı Çift Çarşısı'na çevirmişsin" diye kızarlardı ya, orası işte. Osmanlılar Yahudilere Çift derlermiş. Yahudi hamamlarında bulunan "mikve" isimli havuza da Çift Batağı (batıp çıkılan yer manasında)...

Burada sahile inen dar sokak, sizi eskiden Balat Kapısı'nın olduğu yere götürür. Balat ismi, saray anlamındaki "paladium" kelimesinden geliyor. Burası, gezinin başında bahsettiğimiz Blakhernai Sarayı'na giden yolun başındaki sur kapısı olsa gerek. Kapının dışında harabe halindeki Tur-ı Sina Metokhionu ve onun kilisesi Aya Yani var. Bir zamanlar, Sina Dağı'ndaki Aya Ekaterina Manastırı'nın İstanbul'daki temsilciliğiymiş.

Balat'ın içine dönüp Vodina Caddesi'ne dek çıktığımızda cade üzerindeki Çana Sinagogu'nun yıllardır kapalı olan kapısını görürüz. Eskiden hahambaşı buraya gelirmiş çünkü Yahudi Mahkemesi bu sinagogda kurulmuş. Hatta binanın altında nezarethanesi bile varmış. Çana'nın karşısındaki sokaklardan yukarı doğru çıkarsanız, cumbalı rengârenk evleriyle meşhur Merdivenli Yokuşu'nu da görmüş olursunuz. En çok fotoğraf çekilen yerlerden biri. Yine oralarda, fakir Yahudilerin ikamet ettiği bir yahudhaneyi ve Yahudilerin kütüphane olarak kullandığı bir yapıyı görebilirsiniz. yıl kadar ev sahipliği yapmış.

Haliç'in kadim semtlerinde tarih turu

Ayin dili anlaşmazlığı yüzünden bölünen kilise

Sahilde Fener'in en ilginç yapılarından biri olan ve Demir Kilise olarak bilinen Sveti Stefan Bulgar Ortodoks Kilisesi var. XIX. yüzyılda, İstanbul'da oldukça kalabalık bir Bulgar Ortodoks cemaati vardı. Rum Ortodoks Patrikhanesi ile ayin dili yüzünden pek anlaşmıyorlardı. Sonunda cemaatin en nüfuzlu kişisi Stefanaki Bey'in bağışladığı bu araziye bir papaz evi, karşısına da Bulgar Metokhi binasını inşa ettiler. 1872'de anlaşmazlık aforoza kadar gidince, aynı yere kendi kiliselerini yapmaya karar verdiler. Mimar Hovsep Aznavur'un projesini yaptığı bina prefabrike çelik konstrüksiyon olarak inşa edildi. Aznavur, bir başka prefabrike binayı Heybeliada'da Abbas Halim Paşa için yapmıştı. 1898'de açılışı yapılan kilise alışlageldiği gibi doğuya değil, kuzeye, Bulgaristan tarafına bakar.

Buradan Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi'ne geçiyoruz. Yine yüksek duvarlarla çevrili bir yapılar topluluğu ile karşı karşıyayız. Patrikhane buraya 1601 yılında taşınmış. Daha öncesinde Kadınlar Manastırı'ymış. İçerideki yapılara şöyle bir göz gezdirecek olursak... Avlunun kuzey tarafında, kapısının üzerinde kristogram, yani Mesih manasına gelen Hristos'un ilk iki harfinden oluşan monogram olan bir şapel var. Her on yılda bir dünyadaki tüm Ortodoks kiliselere dağıtılan (Otosefal Bulgar ve Rus Kiliseleri hariç) kutsal Aya Miron yağı, burada kırk çeşit bitkiden elde edilerek hazırlanıyor. Sirtını yamaca vermiş olan ahşap görünümlü yapılarda Patrik'in çalışma odası, toplantı salonu, ofisler, kütüphane, arşiv gibi ziyarete kapalı idari ve kültürel birimler bulunmakta.

Bizi bekleyen Aya Yorgi Kilisesi'ne girme zamanı. Kapısının üzerinde Rum Ortodoks Patrikhanesi'nin simgesi çift başlı kartal duruyor. Bir pençesinde küre, diğerinde haç, maddi ve manevi evrenleri simgeliyorlar. Beşik çatı örtülü, üç nefli bazilika formundaki kilise, içinde kutsal emanetler de barındırıyor.

Sol nefte, kilisenin öğretmen babaları Aziz Basileios, Aziz İoannis Hrisostomos (Altın Ağızlı) ve Aziz Grigorios Teologos'un kemikleri var. Her üçü de IV. yüzyılda yaşamış ve günümüzde kabul gören ayin litürjilerinin oluşmasında çok önemli rol oynamışlar. Ayrıca duvarda gümüş kaplı, yüzü iyice silinmiş çok eski bir Meryem Ana ikonası duruyor. Kapıdağ Yarımadası'ndaki Panaia Feneromeni Kilisesi'nden getirtilmiş. Altın varaklı ikonostasis bir sanat şaheseri, iki usta tarafından kırk yılda yapıldığı söylenir. Tavanda Pantokrator, yani her şeyi yaratan İsa resmi, nefleri ayıran sütunların üzerlerinde de havariler yer alır. Sedef ve fildişi kakma despot koltuğu patriğin yeridir. İncil'in okunduğu ambon isimli kürsü de sedef kakma. Üst katlar eskiden kadınların yeriymiş, artık ayinlerde kadın-erkek karışık. Güney nefte de üç azizenin kemikleri korunmakta. Bakır sandukalardakiler Azize Teofano ve Azize Salomone. Gümüş olanın içindekiyse, şehrin koruyucu azizesi kabul edilen Khalkedonlu (Kadıköylü) Azize Euphemia. İkonostasise yaklaştıkça çok ender bulunan mozaik ikonaları görürsünüz: biri Meryem Ana'nın, diğeri Vaftizci Yahya'nın. Kilisedeki en önemli kutsal emanet de burada: Hz İsa'nın Kudüs'te yargılandıktan sonra bağlanıp kırbaçlandığı sütunun bir parçası. Bazen bu sütun önünde gözyaşlarına hâkim olamayanlara rastlarsınız.

Patrikhane gibi okul

Şimdi Fener'in en etkileyici binası Kırmızı Mektep'i yakından görebilmek için biraz yokuş tırmanacağız. Tevki-i Cafer Merdivenleri'nden çıkarken Kantemir Sarayı'nı da görmüş olursunuz. Kısa bir süre Boğdan Voyvodalığı yapan Dimitri Kantemir, 1711 Prut Savaşı'nda Rusların yanında yer almış, Ruslar yenilince kaçmak zorunda kalmış ve hayatının geri kalan kısmını Sankt Petersburg'da geçirmişti.

Tepeye varınca solumuzda kalan, etrafı duvarla çevrili gri bina Yuvakimyon Rum Kız Lisesi. 1882'de Patrik III. Yovakim tarafından açılışı yapılmış. 1887'de karma eğitime geçilince, sayısı çok az olan öğrencileri Kırmızı Mektep'e gönderilip okulun kapısına kilit vurulmuş. Hemen karşı çaprazındaki virane eski taş mektep, o da Rum ilkokulu. Onun yanındaki kırmızı kasnaklı kubbesiyle Moğolların Meryemi Kilisesi. Suriçi'nde Bizans'tan günümüze kısmen orijinal formunu koruyarak kilise olarak ulaşabilen yegâne yapı. Banisi olduğu söylenen Prenses Maria'nın İlhanlılara gelin gittiği, kocası Abaka Han ölene kadar on beş yıl orada kaldığı, sonra da dönüp kendisini bu manastıra kapattığı anlatılır. Fatih'in fermanıyla camiye çevrilmesinin önü alınmış.

Finalde, çoğu insanın patrikhane zannettiği muhteşem Kırmızı Mektep var. Barok kubbesi, iki yana açılmış kanatları ile âdeta bir Bizans kartalı gibi Fener'in tepesine konmuş. Belki de günün birinde patrikhane olur diye mi böyle yapılmış? Araziyi Kantakuzenos Ailesi, paranın önemli bölümünü de meşhur banker Zarifi vermiş. Kırmızı ateş tuğlaları Marsilya'dan gelmiş. Mimarı Konstantin Dimadis; o da bu okulun mezunlarından. Mimarlık eğitimini İtalya'da almış. Okulun geçmişi Fatih devrine dek uzanıyor. 1881'de tamamlanmış bu son binasında halen kırktan fazla öğrenci eğitime devam ediyor. Okulun arkasında Fener ile Çarşamba'nın sınırını belirleyen 1844 tarihli Mesneviyhane Camii var. Minaresinin alemi Mevlevi sikkesidir.

Oldukça dik Sancaktar Yokuşu'ndan tekrar aşağı inerken Kırmızı Mektep'in ya da asıl ismiyle Megali Skoli'nin (Mekteb-i Kebir) ana giriş kapısını da görmüş oluyoruz. Bundan sonrası, Fener kafelerinden birinde tatlı yorgunluk kahvesi...

"Eğitim, kültür ve bilgi
aydınlığa açılan en geniş penceredir."
Mustafa Kemal

YÜZYÜZE VE SANAL ETKİNLİKLERİMİZİ LÜTFEN TAKVİMİNİZE EKLEYİNİZ

HASTALIKLARI ÖNLEME VE TEDAVİ

2025

ARALIK

PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

MEETING DATES

4

Yeni üyelerimizin kendilerini tanıtmı ve dostlarımızla geride bıraktığımız 5 ayın değerlendirilmesi

5 AYIN DEĞERLENDİRMESİ KONUKLARIMIZA KAPALI OLARAK YAPILACAKTIR

11

Pof. Dr Gökalep Silav / Sağlık ve Yapay Zeka
CANLI - GRAND HYATT 12:30

18

Dr. Uygur Özesmi
<https://meet.google.com/ppj-pnnc-jid>

25

LİTERA: YENİ YIL YEMEĞİMİZ

KARAKÖY ROTARY KULÜBÜ

DOĞUM GÜNLERİMİZ

I. Hafta 7.Ara	Rtn. Onur Öner
II. Hafta 9.Ara	Rtn. Dinçer Gürsoy
9.Ara	Rtn. Yaşar Taşkıran
III. Hafta 16.Ara	Rtn. Mehmet Dilbaz
IV. Hafta 25.Ara	Rtn. Hüseyin Keçili
V. Hafta	

KULÜBÜMÜZE KATILIM GÜNLERİMİZ

15.Ara	Rtn. Murat Gökçen
23.Ara	Rtn. Yaşar Taşkıran

ÜYELERİMİZİN EVLİLİK TARİHLERİ

6.Ara	Rtn. Ömer Nuri Karaman
11.Ara	Rtn. Aytun Demirsöylü
22.Ara	Rtn. Salih Milli
30.Ara	Rtn. Erol Ulusoy

ÖNEMLİ HATIRLATMA

Haziran 2025 tarihinde alınan Genel Kurul Kararı sonrasında
aidat ödemeleri **Temmuz 25 – Kasım 25 – Ocak 26 – Nisan 26** olmak
üzere
3'er aylık olarak ödenecektir.

Eğer EFT yapıyor iseniz ödeme dekontuzu
sekreteryay@karakoyrotary.org
adresine göndermeyi unutmayınız

Üyelerimize Duyurudur